

POSUDEK VEDOUcíHO PÍSEMNE KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: Adaptace Joea Wrighta
Autor/ka práce: Nina Djakovičová
Studijní program: scenáristika
Typ studijního programu: bakalářský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Analýza adaptačních postupů a strategií režiséra Joe Wrighta, který adaptoval tři velmi odlišné texty a pro každý hledal jiný – originální přístup (dramaturgický i filmově-obrazový)

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi: analýza adaptačních strategií je velice náročná, proto se jí takřka nikdo nevěnuje. Pro scenáristu a dramaturga je podstatné zdokonalení v analýze literárních děl, která představuje výchozí bod pro hledání adaptačního postupu.

Logická stavba a členění práce: Stavba práce je do značné míry předurčena zadáním – pohybem (myšlenkovým a představovým) mezi literárním dílem a dílem filmovým.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu: byla uskutečněna na velmi dobré úrovni

Práce s informačními zdroji: dostatečná a úsporná, tedy funkční; zadání ale vyžaduje především samostatný přístup

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň: solidní; projevila se náročnost úkolu zejména v částech, kde se na malé ploše prezentuje literární problematika spojená se složitými literárními texty

Stanovisko posuzovatele k výsledku kontroly Theses: nemám žádné připomínky

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Předesílám, že analýza a vyhodnocení uměleckých adaptací významných děl světové literatury představuje stále velice náročný úkol, přestože se adaptační teorie nepřestávají množit. Já osobně zůstávám na pólu jedinečného (nikoliv obecného a schematizovaného) a na katedře scenáristiky pak považuji za potřebné kultivovat myšlení o literatuře (včetně té dramatické) na základě pozorného a uvědomělého čtení (čtení, které je schopno identifikovat a formulovat základní narativní kategorie i specifika stylu). Tato schopnost je nezbytná též pro práce pokoušející se o zhodnocení významných filmových adaptací. Každý pokus pak může vést ke kultivaci scenáristického myšlení i vkusu.

Výše zmíněný pokus, jehož náročnost Nina Djakovičová nemohla nepocítit při shromažďování podkladů pro svou bakalářskou práci, byl uskutečněn na podnět filmového adaptování režiséra Wrighta; jinak řečeno na podnět úspěšného triptychu, na kterém je nápadná rozmanitost předloh i rozdílnost a jedinečnost jejich filmových verzí.

V případě zfilmování jednoho z románů („domestic novels“) Jane Austenové (1775 – 1817) *Pýcha a předsudek* se autorka věnuje zejména obrazu různých prostředí (včetně přírodních scenérií), který mohl právě film svébytně rozvinout a tím konverzační styl (doplněný jen slabě deskripcí) anglické spisovatelky významně obohatit. Zmnoženým zápletkám, vytěženým z venkovské reality jižní Anglie pak dodat jakousi novou svěžest (spolu s oživením postav hereckou konkretizací); též posílit pitoresknost i krásu.

Zcela odlišný, moderně komponovaný (místy až montážně) i vyprávěný (s použitím zmnoženého subjektivního hlediska), text, který představuje McEwanovo *Pokání* (2001), kladl na filmové tvůrce zcela jiné nároky než stylově sjednocený román konce 18. století. K tomu dodejme, že se režisér moudře opřel o scenáristickou spolupráci se zkušeným dramatikem (Christopher Hampton).

Na základě náročného pronikání k četným specifikům předlohy autorka předkládané práce pochopila jakýsi triadický koncept (plus epilog) i jeho význam pro adaptační řešení. Proto každé části (románu i filmu) věnovala samostatnou kapitolu, aby takto postihla specifika adaptačního přístupu

v rámci každé z nich a uchovala přehlednost svého výkladu. Výkladu, který nás nezahluje, snaží se nás vést; vše konstatované pokud možno dokládat (neuhadovat, nefantazírovat, nezjednodušovat).

Je, myslím, patrné, že Nina Djakovičová všechna wrightovská „řešení“ zvažuje a hodnotí také jako scenáristka (jako někdo, kdo se vzdělává v oboru scenáristiky).

Nejde jí tudíž pouze o vyhodnocení dramaturgických, scénických a vizuálních „nápadů“, také ale o nevyužité možnosti.

Kapitolu věnovanou Pokání uzavírá problém speciální – problém metafikce, který autorku zaujal v románu i v jeho filmové verzi, kde lze identifikovat originální „repliku“. Možná se tu otevírá nové téma, téma směřující k diplomové práci.

Anna Karenina (1873 - 1878) – pro svou obsažnost a propracovaný literární psychologismus představuje, jak známo, adaptační úkol značně přitažlivý, přestože mimořádně náročný a riskantní. Ač se může zdát, že režisér Wright (opět posílený o spolupráci se zkušeným dramatikem Tomem Stoppardem) se vydal cestou zcizování (vůči výsostně epickému dílu), když použil z velké míry místy až pompézní divadelní stylizaci, dosáhl pozoruhodného výsledku. Navíc se tolstojovský subjekt, hloubkově zkoumaný, stává až demonstrativně předváděnou rolí, takže se oslabuje potřeba filmové figury poměřovat románovými postavami.

Nina zdivadelnění, motivované světem zobrazeným (životním stylem ruské šlechty), pojednává s důkladností i se smyslem pro charakter, funkci a účín toho kterého v podstatě scénického provedení; či pouhého originálního nápadu. Nezanedbává přitom kontrastní pojetí venkovského prostředí, spojeného s postavou Levina a s linií jeho vztahu ke Kitty Ščerbacké.

Na kvalitě předkládané bakalářské práce se podílí jednak míra autorčina zasvěcení, jednak jasnost uvažování. Také to, že „naslouchala“ režisérovi a domýšlela jeho přístup, jeho záměr, jeho představy.

Nedala se rovněž strhnout svou školitelkou k takovému noření do složité osnovy a stylových osobitostí předloh, kdy v případě mistrovských literárních děl hrozí „utonutí“.

Oceňuji rovněž, nakolik sladila věcný nadhled nad dílem s občasným detailním vhladem do díla, do jeho textové či obrazové struktury.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě: V čem vidíte přínosnost hlediskové narace pro scenáristické uchopení příběhu? Heslovitě (formou prosté evidence) zrekapitulujte divadelní prostředky využité v adaptaci Anny Kareniny.

Doporučení práce k obhajobě: Práci Niny Djakovičové doporučuji k obhajobě

Navrhovaná klasifikace: Navrhuji klasifikaci A

Datum vypracování posudku: 11.9.2023

.....
Jméno vedoucího práce

.....
(datum a podpis)